

Il Grischun obtegn 273 milliuns da la gulivaziun

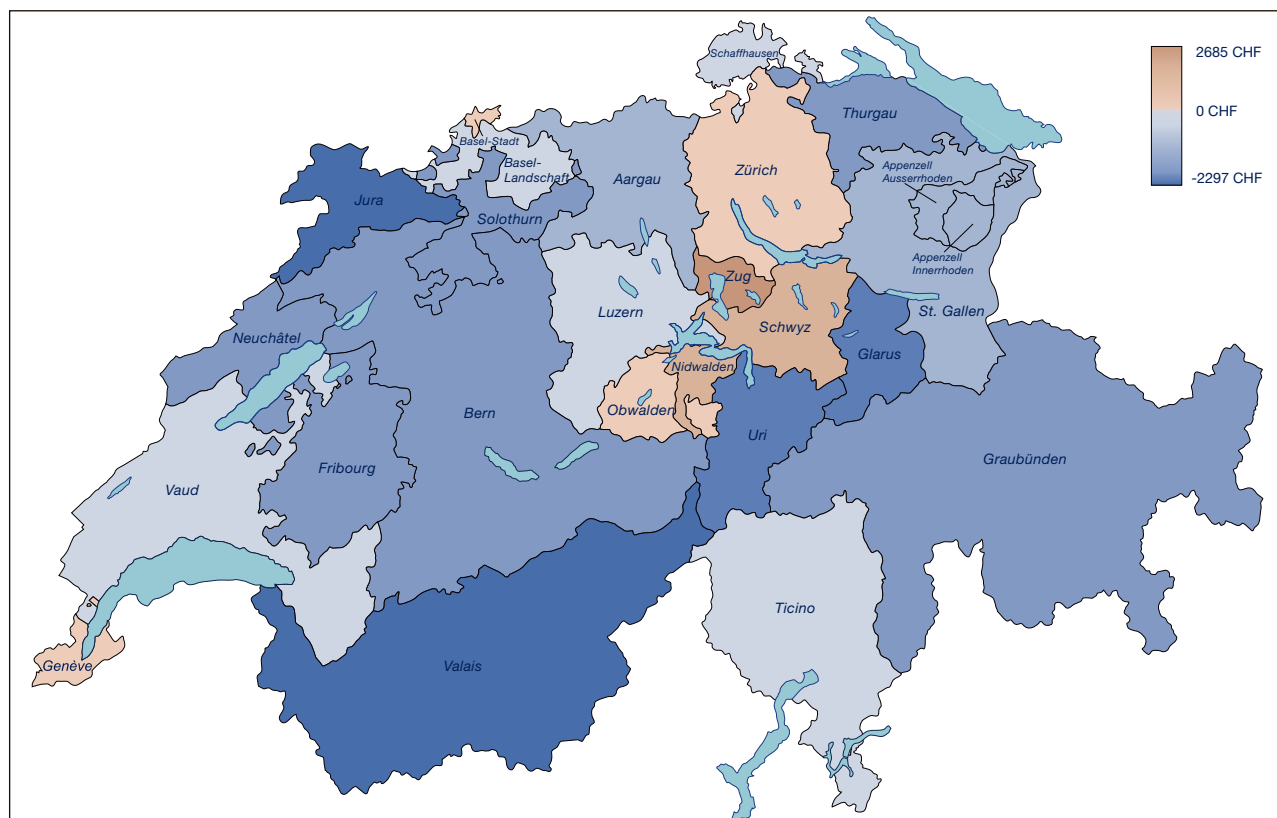
La confederaziun ha erui las contribuziuns da gulivaziun da finanzas per l'onn 2020

DA MARTIN CABALZAR

■ L'onn 2020 duai il chantun Grischun obegnair 273 milliuns or da la gulivaziun da finanzas interchantunala. Quai en radund treis milliuns dapli che l'onn current. Summa summarum creschan ils pajaments da gulivaziun 2020 per 61 milliuns sin prest 5,3 milliardas. L'index da resursas e creschì il pli fitg en ils chantuns Sviz, Appenzell-dadens e Zug, la pli gronda reduziun vegn registrada en ils chantuns Neuchâtel, Sursilvania e Basilea-citad. Il Grischun sa chatta pli u main en la media svizra. Ses index da resursas munta ad 82,9 puncts. En cumparegliaziun cun 2019 è l'index sa meglierà per 7,2 puncts. Dals 273 milliuns ch'il Grischun retschaiva van 137 milliuns a cust dal conto gulivaziun da resursas e 138 milliuns a cust dal conto da la gulivaziun da grevazzas. A la gulivaziun da grevazzas spezialas contribuescha il Grischun encuntercomi 2284 francs.

Evitar memia grondas disparitads

La finamira da la gulivaziun da finanzas e dal detreschament da las incumbensas tranter confederaziun e chantuns ch'è entrada en vigor 2008 è da reducir las disparitads chantunalas tar il potenzial finanziàl sco era da rinforzar l'autonomia finanziaria e la cumpetitivitad fiscala dals chantuns. Il parlament federal ha deliberà dacurt in pachet da mesiras per optimar la gulivaziun da finanzas. Las adattaziuns previdas vegnan ad ir en vigor cun l'onn 2020. L'element central da questa adattaziun è la garanzia d'ina dotaziun minimala en l'autezza dad 87,7 pertschient da la media svizra. Las contribuziuns da gulivaziun muntan sin fundament da questa nova calculaziun per 2020 a totalmain 5,282 milliardas francs.

Pajaments da gulivaziun netto en francs tenor chau da la populaziun.

MAD

Quai è rodund 61 milliuns dapli che 2019.

Gulivaziun da las resursas

Sin fundament da las structurass economicas e demographicas divergentas disponan ils chantuns era da resursas finanziàlas fitg differentas. Era sin fundament da lur situaziun geografica u da las grevazzas dal center han ils singuls chantuns era premissas fitg differentas per ademplir lur pensums e lur incumbensas. Per reducir questas disparitads han ins introducì tant sin champ chantunal sco naziunal differents sistems ed instruments da gulivaziun.

La gulivaziun da las resursas sa basa sin il potenzial da resursas dals singuls chantuns.

El resguarda las entradas e la facultad da las personas natirals ed ils gudogns da las interpresas ch'èn sutmess a la taglia. La gulivaziun da las grevazzas resguarda las grevazzas spezialas che derivan da la situaziun geografica, topografica e sociodemografica dals singuls chantuns e tegn era quint dal fatg che scadin chantun ha sin fundament da sias structurass grevazzas supplementaras che chaschunan dapli custs. Uschia han ils chantuns da muntogna dapli custs per realisar e

mantegnair l'infrastructura publica, tar il sevetsch d'enviern u tar il scolaresser pervi dals bus da scola. Persuenter han ils chantuns dal center savens ina populaziun che consista or da marcantamain dapli personas attempadas, povras u che derivan da l'exteriur.

Las contribuziuns da gulivaziun per chantuns cun flaiavas resursas vegnan a crescer l'onn 2020 per 1,7 pertschient. Tut en tut vegn redistribuì 4,3 milliardas sut quest titel. Questa summa a favor dals chantuns cun flaiavas resursas vegn finanzià cun 60 pertschient entras la confederaziun e cun 40 pertschient entras ils

chantuns cun fermas resursas. Relevantas per eruir questa clav da gulivaziun èn las taxaziuns fiscalas dals onns 2014, 2015 e 2016

10 chantuns vegnan pli fermes – 16 chantuns pli flaiavels

Las pli autas quotas da creschament economic vegnan registradas en ils chantuns Sviz (+8,9 puncts), Appenzell-dadens (+2,3) e Zug (+2,0). Il pli fitg sa reducechan las resursas en ils chantuns Neuchâtel (-7,6), Sursilvania (-3,9) e Basilea-citad (-3,5). Il Grischun cuntanscha in meglierament mediocher da 7,5 puncts. Da nov cuntanschan tut ils chantuns cun in index da resursas sut 70 puncts suenter la gulivaziun ina garanzia minimala. Quai pertutga per l'onn 2020 ils chantuns Giura e Vallais che cuntanschan in index dad 87,7 puncts.

Gulivaziun da grevazzas crescha, gulivaziun da direzza sa reducescha

Il sistem da la gulivaziun da las grevazzas è vegnì creà per mitigiar las sperditas finanziàlas dals chantuns cun flaiavas resursas en connex cun l'introducziun dal nov sistem da gulivaziun. La contribuziun da la confederaziun en il fond da gulivaziun munta 2020 a radund 729 milliuns francs, mintgamai 364 milliuns van per grevazzas geograficas-topograficas e per las grevazzas sociodemograficas. Sin fundament da la chareschia positiva crescha la gulivaziun per 0,7 pertschient en cumparegliaziun cun 2019.

Las contribuziuns da la confederaziun e dals chantuns per la gulivaziun da las grevazzas vegnan reducidas a partir da 2016 annualmain per tshintg pertschient. Per l'onn 2020 sa reducescha questa contribuziun per 17 milliuns sin 262 milliuns.